

КНИЖКА ЖОРСТОКА, АЛЕ СПРАВЕДЛИВА

ОЛЕГ К. РОМАНЧУК. *Перезаснування України: подолати ретросистемні загрози державності.* – Львів.: «Універсум», 2013. Незвично. На англійсько-німецький штиб. Падає в око і спонукає замислитись оте «К». А з чого? Не німець бо, не англієць. Можливо, бажання не відставати від життя, ставлячи себе, як багато хто тепер ставить, європейцем. Можливо, бажання податися «геть від задрипанки Москви», яка накинута холопське «по батькові» й нею поневоленим...

Осиливши всю книжку (що не кажіть, а поза півтисячі сторінок!), убагнем, що Олег К. Романчук не підшивається під європейця. Він – істотно західний публіцист, яких в Україні вдень із свічкою не найдеш. А тож його незвичне «К» не є ані знаком політичних обставин, ані знаком осучасненого хвильовизму. Воно – саморідне.

Західня публіцистика є публіцистикою опіній, а українська, яка століттями зазнавала тлінних наплинків московської однодумності, є публіцистика опінії. Скільки поколінь українських виплекано на есеях і статтях «полум'яних борців»! Яких саме – Ярослав Галан чи Ярослав Стецько – байдуже. Вся сила в тім, що слово палає!

Олег К. РОМАНЧУК

Перезаснування України:

подолати ретросистемні загрози державності

У жовтні 2014 р. збірку відзначено Міжнародною літературною премією Фонду Воляників-Швабінських при Фундації Українського Вільного Університету в Нью-Йорку.

Палає і в Олега К. Романчука, та хочакий спалах він гасить тією чи тією цитатою. Ну, чисто мокрим рядном. Як вогонь, що зайнявся від блискавки на Іллі. Початками така пожежобоязнь мене – а я ж повоевне покоління – злила.

Не гасіть! **Ідея перезаснування України запевне на часі. Обстоюйте її, пане, мов правду святу, і впаде на ваше.** Посилатися на клясиків і не-клясиків – зайве. Та пан і далі мостить своє: цитат не лічною – від Анатолія Франса до Анатолія Погрібного... А кожна, утямимо вкінці, се інший аспект тої самої ідеї, інший її нюанс, а завчасо і безапеляційне її невизнання.

Отож маємо не опінію, а комплекс опіній, наслідком чого пласка попервах ідея набуває об'ємності і стає аксіоматичною: або перезаснування, або неіснування.

України як держави, звичайно.

Синтетична, сказав би, публіцистика явище у нас поодиноке. Не те в наших західних сусідів. Найближчим, як видиться мені, сусідом Олега К. Романчука є славетний чеський есеїст Фердинанд Пероутка (1895-1978).

Близькість не лише стильова, а й тематична. У чеха справою життя була і залишається кількатомна «Розбудова держави» (Budování státu), а в українця є і, я певен, залишиться – «Перезаснування України» (вкупі з книжкою «У пошуках універсуму»). Єднає українця з чехом й цілковита політична незалежність: Фердинанд Пероутка мав часопис «Сучасність» (Přítomnost), Олег К. Романчук має часопис «Універсум». А більше, на жаль, нічого спільного.

«На жаль», бо есеї, що їх пускала у світ Přítomnost, брали на розум і чехословацький президент Томаш Масарик, і його міністр закордонних справ Едвард Бенеш. А спогадати, що «Універсум» читають помічники Петра Порошенка (за Самого годі й говорити!), що, читавши, значать Н. В. той чи той есеї... Помовчім! Зужио словечка, якого при такій годині залюбки зуживає Олег К. Романчук. Мала надія й на те, що львівський часопис читають помічники «українського Бенеша» Павла Клімкіна, бо їхня мова, за влучним визначенням Святослава Караванського, – киянське койне, а мова Олега К. Романчука – українська аж-аж-аж. У них на таке читання толку не дотече.

Есеї, які увійшли до книжки «Перезаснування України», вийшли з «Універсуму». Називаю найбойовитіші, найболучіші: «Анатомія моралі», «Влада contra культура», «Семіотика державотворення», «Голодомор як геноцид», «Про політичні спекуляції українофобів»... Хто інший назве інші найбойовитіші і найболучіші, але читацтво як таке визнає за ідеал бою і болю есеї «Українська держава: «перезаснування», а не «перезавантаження».

«Перезавантаження, перезавантаження», – цвірінькають політичні горобці з-під усіх киянських стріх, але відлиги, запевняє Олег К. Романчук, вони не нацвірінькають.

Пояснення: «Спеціалісти з комп'ютерних технологій добре знають справжню суть терміна «перезавантаження» – reboot (перезапуск). Йдеться про рестарт (перезапуск) комп'ютера через перезавантаження операційної системи, тобто перезapis з вінчестера в оперативну пам'ять комп'ютера незіпсованої версії раніше записаної на диск (проінстальованої) операційної системи. При цьому **сама операційна система жодних змін не зазнає.**

Висновок: самі перезавантаження неефективної соціально-економічної та політичної системи не поліпшать її якості; потребуємо перезаснування, себто кардинальної заміни «операційної системи»; уможливити заміну мають відповідальний український провід та відповідальна українська влада; і того, і того Україні бракує.

Щоб придбати книжку «Перезаснування України» (584 сторінки), слід переказати через будь-який банк чи надіслати поштовим переказом 80 гривень (у вартість включені поштові витрати – рекомендована бандероль) на поточний рахунок № 2600744144 в ПАТ АКБ «Львів», МФО 325268, ЄДРПОУ 19326603.
Одержувач: ТзОВ «Універсум».

Не забудьте надіслати на адресу редакції («Універсум», п/с 2994, Львів–17, 79017) копію квитанції поштового переказу чи платіжного доручення, чітко вказавши при цьому свою адресу.

Чому бракує та чи можна чекати, що незабаром не бракуватиме? Усякий свідомий українець знайде в синтетичній публіцистиці Олега К. Романчука свою відповідь. Знайшов і я свою.

Нині мало хто хоче пам'ятати, що наша батьківщина – колишня колонія, а в пору незалежницької гульни й казати за таке було зась. Ну, хіба тільки пошепотом. На повні груди не побоялася сказати антроположка Оксана Грабович. Вона ототожнювала Україну не з Норвегією, яка скинула була не аж таке й тяжке шведське ярмо, не з Чехією, яка легко зірвалася з австрійського налігача, а з такими країнами, як Гана, Нігерія, Танзанія, Кенія, Замбія...

Оксана Грабович значливо нагадувала, що деколонізація по Ганах з Кеніями починалася вигнанням колонізаторів. Вигнати п'ятнадцять мільйонів росіян (тодішня статистика)?! Тих, яким «чорнобильський соловейко» Володимир Яворівський уже наобіцяв медовії та молочній ріки в Україні? Е ж бо ні! У нас демократія... Наче Франклін Делано Рузвельт, який схвалив у сталінській Ялті повесне вигнання німців з Польщі, з Чехословаччини, з Угорщини, Словенії, Хорватії, Восводіни, не був демократ... А демократію, на яку посилалися Яворівські, Мовчани, Драчі та Павлички, чеський поет Карел Крил узивав демократурою.

Через демократуру залишилися в Україні мільйони й мільйони росіян і не так собі залишилися, а – панівною (ріки медовії та молочній) нацією. Їхнє молоко з медом – се їхня мова, яка панує по всіх усюдах. Російське слово напасливе що аж, і його, стається, не годні поду-

жати й такі зважливі захисники слова українського, як Олег К. Романчук.

У нього читаємо: «Львівський бізнесмен, з діда-прадіда галичанин, простягає мені візитку. Напис зроблено російською. Помітивши моє здивування, пояснює: «До нас на фірму різні люди приходять. Часто спілкуються російською». А як на мій суд і смак, дивуватися нема чого: візитка незнамого львів'янина й книжка львів'янина знаного чимось схожі. Чим? У книжці російщини також хоч лопатою греби. Маю на меті численні цитати, що їх не перекладено українською. На можливе запитання незнамого знаний міг би відказати: «Різні люди читають мої книжки».

Російські тексти в статтях українських публіцистів – пошесть. Зайвий доказ на те, що помосковщення стає тотальним. Через війну, яка точиться поки що лише в Донбасі, воно конче стане тотальним, оскільки українське військо геть російськомовне, і його той чи той успіх несказанно підносить авторитет російщини. Українщина тим часом сходить на пси. А нема мови – нема нації. З чого ж постане відповідальний український провід та відповідальна українська влада?

Ось таку маю науку з книжки Олега К. Романчука, книжки жорстокої, але справедливої. Пасувало б їй мотто із присвяченої Україні поезії Євгена Маланюка: «Летиш, страшна й розхристана, на шабаш - своїх дітей байстриючу пити кров...».

Микола ШАТИЛОВ (Прага)

<http://varta.kharkov.ua/>
16.03.2015

Презентація книжки «Перезаснування України»

30 березня 2015 р. у Науковій бібліотеці Львівського національного університету імені Івана Франка відбулася презентація книжки головного редактора журналу «Універсум», кандидата філологічних наук, доцента кафедри української преси Львівського національного університету імені Івана Франка Олега К. Романчука «Перезаснування України: подолати ретросистемні загрози державності» за участю автора. Модератором зустрічі виступив вчений секретар Наукової бібліотеки ЛНУ ім. І. Франка Григорій Чопик.

Як викладач, який упродовж кількох років читає в Університеті навчальний курс про «інформаційні війни», Олег К. Романчук говорив і про те, чого бракує нашій нації, про постійну боротьбу за самоствердження України на міжнародній політичній арені та агресивну російську експансію насамперед у медіа-просторі. Як видавець та головний редактор журналу «Універсум» журналіст також презентував найновіші випуски цього журналу футурології, економіки, науки і культури, закликаючи усіх побільше читати і самостійно формувати свій світогляд, щоб могли протистояти зомбуванню, та активніше включатися до формування національно конструктивного інформаційно-культурного простору.

Варто нагадати, що у стінах Наукової бібліотеки ЛНУ ім. І. Франка Олег К. Романчук декілька років тому презентував і перший свій збірник «У пошуках універсуму» (Львів, 2011), який своєрідно підвів підсумки двадцятиліття незалежності України й уже став цінною енциклопедією українознавства.

<http://library.lnu.edu.ua/>

